

Sygn. akt: III AUa 662/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Jacek Zajązkowski (spr.)

Sędziowie: SSA Maria Padarewska - Hajn

SSA Mirosław Godlewski

Protokolant: stażysta Agata Józwiak

po rozpoznaniu w dniu 6 grudnia 2012 r. w Łodzi

sprawy **M. Z.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.**

o emeryturę,

na skutek apelacji M. Z.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 1 marca 2012 r., sygn. akt: V U 29/12;

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 662/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 grudnia 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił M. Z. prawa do emerytury.

M. Z. w odwołaniu wniósł o przyznanie prawa do emerytury.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 1 marca 2012 roku Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim oddalił odwołanie.

Sąd pierwszej instancji ustalił następujący stan faktyczny:

M. Z., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 2 listopada 2011 roku wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Na dzień złożenia wniosku o emeryturę wnioskodawca nie rozwiązał stosunku pracy. Od dnia 1 marca 1985 roku do dnia wyrokowania jest zatrudniony nieprzerwanie w (...) S.A. Oddział Kopalnia (...) w R.. Niekwestionowany przez ZUS staż pracy wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 roku wynosił ponad 25 lat, w tym 13 lat i 4 dni okresów pracy w szczególnych warunkach. Wnioskodawca nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał odwołanie za niezaskarżone na uwzględnienie. Przywołał art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wskazał, że w świetle powyższych regulacji prawnych nie budzi wątpliwości, że aby uzyskać prawo do emerytury wnioskodawca powinien legitymować się 25-letnim okresem zatrudnienia, 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych oraz nie pozostawać w stosunku pracy. Wnioskodawca zaś do momentu wyrokowania nie rozwiązał stosunku pracy i jest zatrudniony w (...) S.A. Oddział Kopalnia (...) w R.. Nie spełnia określonych w art. 184 ust. 1 przesłanek do nabycia prawa do emerytury, które muszą być spełnione łącznie i nie może nabyć prawa do świadczenia. Dlatego też bezprzedmiotowe było ustalenie, czy pracował on 15 lat w warunkach szczególnych i z tych też powodów oddalono wniosek dowodowy z przesłuchania świadków na tą okoliczność.

Apelację od wyroku złożyła strona odwołująca. Postawiła zarzut naruszenia:

1. przepisów postępowania cywilnego tj:

- art. 233 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej, jednostronnej i niepełnej oceny przez Sąd I instancji zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i w konsekwencji nie rozpoznanie istoty sprawy oraz oddalenie odwołania jedynie ze względu na fakt, iż wnioskodawca nie rozwiązał stosunku pracy,

- art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nieustosunkowanie się przez Sąd I instancji do wszystkich dowodów zgromadzonych w sprawie i pominięcie tych, które potwierdziłyby wykonywanie przez wnioskodawcę pracy w szczególnych warunkach, co stanowiło istotę sprawy, a jedynie wykazanie, iż wnioskodawca nie rozwiązał stosunku pracy, co w ocenie Sądu, uzasadniało oddalenie odwołania

2. przepisów prawa materialnego tj art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez błędną jego wykładnię oraz uwzględnienie do stanu faktycznego przedmiotowej sprawy wyłącznie jednej przesłanki, a mianowicie nie rozwiązania stosunku pracy i tym samym uznanie, iż wnioskodawcy nie przysługuje prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie odwołania, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie do ponownego rozpatrzenia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t. Dz.U. 2009, Nr 153, poz. 1227 z zm.) ubezpieczeni urodzeni po dniu 31 grudnia 1948 roku uzyskują prawo do emerytury po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 ustawy jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym oraz mają niezbędny okres składkowy i nie składkowy o którym mowa w art. 27 ustawy (tj. 25 lat dla mężczyzn). Warunkiem jest także nie przystąpienie do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenie wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązanie stosunku pracy. Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43) winien on także wylegitymować się co najmniej 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach wymienionej w wykazie A stanowiącym załącznik do przedmiotowego rozporządzenia.

Sąd Apelacyjny nie znalazł w niniejszej sprawie podstaw do zmiany zaskarżonego wyroku. Podstawą wydania decyzji odmownej był fakt pozostawania w dalszym ciągu w zatrudnieniu przez wnioskodawcę, jak również to, że nie wykazał on odpowiednio długiego stażu pracy w szczególnych warunkach. Sąd Okręgowy wskazywał, że

zarówno na chwilę wydania decyzji jak i na moment wyrokowania pierwsza z tych przesłanek nadal nie była spełniona, co zwalniało go z obowiązku badania spełnienia pozostałych przesłanek w tym i długości okresu pracy w szczególnych warunkach. Apelujący podnosił natomiast, że przesłanka rozwiązania stosunku pracy ma charakter zawieszający ale nie wykluczający prawo do emerytury, tj. od rozwiązania stosunku pracy nie zależy prawo lecz jedynie wypłata świadczenia. Sąd Apelacyjny w pełni podziela pogląd wyrażony przez Sąd Okręgowy i stwierdza, że argumentacja skarżącego na tle jednoznacznych sformułowań zawartych w art. 184 ustawy emerytalnej jest całkowicie bezpodstawna. Jak bowiem jednoznacznie przesądził Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 22 lutego 2012 roku (II UK 274/11 LEX nr 1215285) ustalenie prawa do emerytury w obniżonym wieku na podstawie art. 184 ust. 2 ustawy wymaga łącznego spełnienia wszystkich przesłanek warunkujących jego nabycie, w tym zakończenia stosunku pracy. W/w przepis wyraźnie wymienia warunki uzyskania świadczenia, wprost właśnie posługując się zwrotem „emerytura (...) przysługuje pod warunkiem (...) rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem”. Nie sposób, w przypadku takiego sformułowania normy prawnej, inaczej rozumieć tego zwrotu jak w ten, że ustanie zatrudnienia jest taką samą konieczną przesłanką jak osiągnięcie ogólnego stażu ubezpieczenia czy odpowiednio długiego okresu pracy w szczególnych warunkach. Art. 100 ustawy stanowi natomiast, że prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa. Zatem, skoro dana przesłanka nie zaistniała to i nie powstało samo prawo (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z 19 kwietnia 2012 r., II UK 190/11, www.sn.gov.pl). Nie sposób twierdzić, że konieczność rozwiązania stosunku pracy ma znaczenie jedynie z punktu widzenia wypłaty świadczenia – komentowane przepisy nie dają absolutnie podstaw do takiej tezy. Powoływanie się na orzeczenia dotyczące zawieszenia wypłaty świadczenia w sytuacji kontynuowania zatrudnienia gdy jego ustanie nie było przesłanką otrzymania emerytury jest chybione, jako że nie przystają do sytuacji w niniejszej sprawie.

Reasumując poczynione rozważania rozwiązanie stosunku pracy jest koniecznym warunkiem uzyskania emerytury przewidzianej w art. 184 ustawy, jego nie zaistnienie powoduje, że osoba zainteresowana nie nabyła prawa do świadczenia. Sąd pierwszej instancji dokonał prawidłowej wykładni komentowanego przepisu.

Ponieważ przedmiotem kontroli przez Sąd w sprawie z odwołania od odmownej decyzji organu rentowego w sprawie przyznania emerytury jest całe prawo do świadczenia, to Sąd nie jest władny do badania czy wnioskodawca spełnił poszczególne przesłanki, jeżeli jasnym jest że jedna z nich nie została przez niego „zrealizowana”. Dlatego też słusznie w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy nie prowadził postępowania dowodowego w kierunku ustalenia długości trwania pracy w szczególnych warunkach. Nie można mówić w tym zakresie o naruszeniu przez Sąd art. 233 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. Sąd ustalił stan faktyczny – ograniczając się do stwierdzenia, że zatrudnienie wnioskodawcy nie ustało – w stopniu wystarczającym do wydania prawidłowego rozstrzygnięcia.

Mając na względzie powyższe apelację strony odwołującej należy uznać za bezzasadną i jako taką podlegającą na podstawie art. 385 k.p.c. oddaleniu.